

МУДРЕЦЬ ЧОРНУХИНСЬКОГО КРАЮ

“Великий наш філософ щедро залишив спадщину по собі: обсягом широку, змістовністю глибоку, щодо світогляду – чисту та моральну. “

П. І. Тичина

Третього грудня 2017 року виповнюється 295 років від дня народження Григорія Савича Сковороди (1722-1794) українського просвітителя, гуманіста, філософа, поета. Його називали “мандрівним університетом” та “бродячою академією”.

Велич Григорія Савича полягає в тому, що він шукав шляхів для пізнання світу і людського буття, щоб дати поради сучасникам, як змінити життя на краще. “Ми створимо світ кращий, - говорив філософ. В Україні бачу все нове, і нових людей, нове творіння і нову славу. “

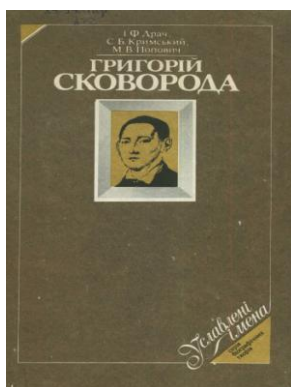
Літературна спадщина великого філософа викликає захоплення жанровим розмаїттям, адже його перу належать філософські діалоги, трактати, байки, пісні, афоризми. І всі ці твори автор підпорядковував єдиній меті – просвітительській. Григорій Савич стверджував, що людина посідає в природі особливе місце, метою людського життя є щастя. І воно проявляється не в матеріальних благах, а лише в улюбленій справі та щирій дружбі. Мандрівний філософ вірив у людину, у її гідність.

Давня українська література є невичерпним духовним джерелом для наступних поколінь, а Г. С. Сковорода – золотим мостом між давнім і новим українським письменством.

Не одне покоління зверталось і буде звертатись до мудрості Григорія Сковороди, прагнучи втілити мрію людства про створення гуманістичного суспільства.

Пропонована література не є вичерпною і подана з фондів Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеса Гончара.

1. Його літа, дороги, зустрічі

Драч І. Ф. Григорій Сковорода : біографічна повість / І. Ф. Драч. – Київ : Молодь, 1994. – 216 с.

Книга розповідає про життя Григорія Сковороди – українського філософа, поета і просвітителя другої половини XVIII століття та про життя його батьків (Сави та Палажки), що були козацького роду. Сім'я була дружна й трудяща, мала невелике господарство з яким управлялися самі. Про вчителів, друзів та односельчан Григорія ви дізнаєтесь з цього видання, а

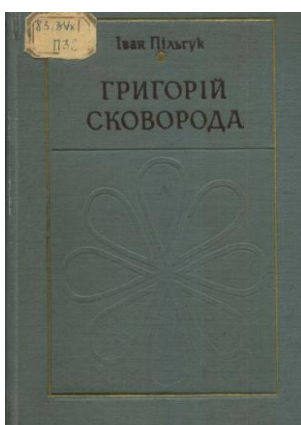
також про перші мандрівні дороги молодого Сковороди.

Для всіх, хто цікавиться українською історією та літературою.

Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди : путівник / за ред. Т. М. Борисової. – Харків : Прапор, 1996. – 61 с.

Путівник розповідає про життєвий шлях великого подвижника просвітительства і літератури, про умови життя, дає коротку характеристику середовища, в якому зростав майбутній вчений, філософ, мудрець. Велика увага приділена Г. С. Сковороді, як зачинателю української літературної байки.

Для широкого загалу читачів.

Пільгук І. Григорій Сковорода : художній життєпис / І. Пільгук. – Київ : Дніпро, 1991. - 260 с.

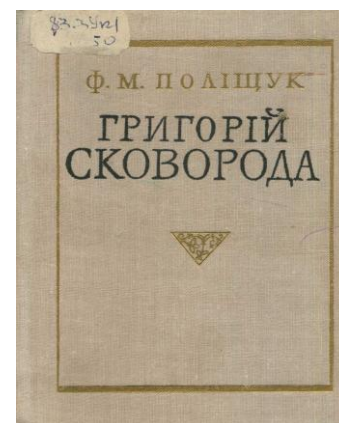
Видання розповідає про складний життєвий і творчий шлях ученого і письменника. Тут постають картини його навчання в Київській Академії, перебування в столичній капелі, висвітлені педагогічна праця та численні зустрічі з видатними людьми того часу. Використано велику кількість документальних матеріалів.

Книга розрахована на широке коло читачів.

Поліщук Ф. М. Григорій Сковорода / Ф. М. Поліщук. – Київ : Дніпро, 1989. – 261 с.

В книзі досліджені життя, соціально-політичні, філософсько-естетичні та етичні погляди відомого українського філософа-просвітителя, письменника, педагога і громадського діяча Г. С. Сковороди. Адже всі його прогресивні ідеї виражали погляди і настрої трудового народу, з якого він вийшов, і класові інтереси якого відстоював.

Для широкого загалу читачів.

Сковорода Г. , Шевченко Т. , Франко І. , Українка Л. / за ред. О. М. Артеменко. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2012. – 472 с.

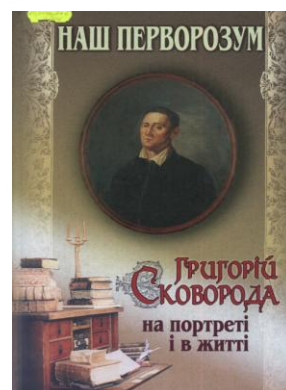
У світі зараз налічується близько 5 тисяч великих та малих праць, присвячених Григорію Сковороді, який, як це загально визнано, є найцікавішою постаттю історії українського духу. Саме про такі твори різних письменників з різних країн світу (Австрії, Англії, Бразилії, Вірменії, Грузії, Іспанії, Німеччини, Польщі

США, Росії, Словаччини та ін.) розповідає видання. Григорій Сковорода бентежить уми всього світу своєю глибиною та незбагненністю.

Для всіх, хто цікавиться історією української літератури.

Стадниченко В. Я. Григорій Сковорода на портреті і в житті : фотокнига / В. Я. Стадниченко. – Київ : Видавництво “Спалах”, 2004. – 176с.

Видання у витонченій ліричній манері і водночас глибинно відтворює добу, на тлі якої розгорталися події із життя Г. С. Сковорода, означені скупими документальними свідченнями, багатющим ілюстративним матеріалом стосовно його сучасників, місць, де народився й перебував він – від Слобожанщини й до Угорщини, Чехії, Словаччини, Польщі, Німеччини, Італії...

Книга цікава для широкого читацького кола – учнів, студентів, шанувальників української історії, літератури й тих, хто стежить за розвитком філософської думки в Україні.

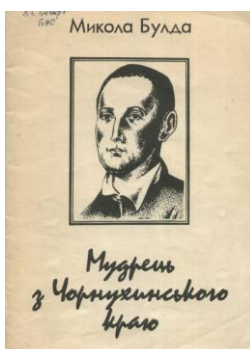
Додаткова інформація на сайтах:

Життя та творчість Григорія Сковорода [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст і графічні дані. – Б. м., 2017 - . – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/referats/printout.php?id=42> (дата звернення : 7. 11. 2017). – Назва з екрана.

Григорій Сковорода – біографія (скорочено) [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст і графічні дані. - Б.м., 2016 - . – Режим доступу : <http://ukrclassic.com.ua/katalog/s/skovoroda-grigorij/2298-grigorij-skovoroda-biografiya-skorocheno> (дата звернення : 7. 11. 2016). – Назва з екрана.

Юхниця Є. Сковорода Григорій. Біографія [Електронний ресурс] / Є. Юхниця. – Текст і графічні дані. – [Київ]. 2013. – Режим доступу : <http://www.poetryclub.com.ua/metr.php?id=91&type=biogr> (дата звернення : 7.11. 2017). – Назва з екрана.

2. Мандрівний філософ, учитель-гуманіст

Булда. М. Мудрець з Чорнухинського краю / М. Булда. – Київ : Кобза-Інтернешнл, 2002. – 44 с.

Видання розповідає про філософську спадщину народного мудреця, основою якої є проблема сутності людини, її щастя. Філософ бачить людину, як особливий малий світ, прагне пояснити людину, виходячи з її духовної сутності. А також намагається пізнати себе і ця ідея не полишає Григорія Сковороду протягом всього життя.

Для всіх хто цікавиться історією та філософією.

Зуб Т. С. Велетень думки і слова / Т. С. Зуб. – Полтава : Криниця, 2003. – 38 с.

Видання розповідає про Г. Сковороду як педагога, що висунув сміливу і прогресивну ідею природовідповідального виховання, яка є центральною в системі його педагогічних поглядів. Основна мета виховання полягає в тому, щоб допомогти розкрити в дитині її природні здібності, її покликання і спрямувати все це на шлях служіння суспільству.

Для широкого загалу читачів.

Сковорода Г. С. Пізнай в собі людину / Г. С. Сковорода. – Львів : Світ, 1995. – 528 с.

Україна зараз на шляху духовного відродження. Люди повертаються до бога, читають Біблію та чи розуміють прочитане ... А зрозуміти допоможе Г. С. Сковорода, який заговорив у цій книзі зрозумілою сучасною українською мовою. У книзі представлені його діалоги й трактати, в яких роз'яснюється “Святе письмо”, розуміння Бога, Всесвіту, Людини.

Для всіх, хто цікавиться історією та розвитком духовної культури, філософії.

Сковорода Г. С. Розмова про істинне щастя / Г. С. Сковорода. – Харків : Прапор, 2009. – 280 с.

У виданні є філософські трактати, діалоги, притчі та афоризми великого українського мислителя, богослова, філософа і просвітителя Г.С. Сковорода. Вони подані новою українською літературною мовою. А також декілька розділів розповідають про Григорія Савича, як українського філософа та педагога.

Книга для широкого кола читачів.

Стадниченко В. Я. Іду за Сковородою. Сповідь у любові до вчителя : документальна повість-подорож / В. Я. Стадниченко. – Київ : Криниця, 2002. – 176 с.

Автор книги, відклавши всі нагальні справи, пішов на прощу до мудреця Сковорода. Він дякує козацькому сину, що той дозволив у ці роки побути разом із ним – у батьковій хаті в Чорнухах, у київській академії, у петербурзькому палаці, у європейській столиці, у переяславській келії, у

харківському колегіумі на слобожанських хуторах та пісках, коло чистих криниць, де видатний український філософ і педагог упокоївся тілесно і возлетів над часами безсмертним духом.

Для широкого кола читачів.

Ушкалов Л. В. Григорій Сковорода / Л. В. Ушкалов. – Харків : Фоліо, 2009. – 123 с.

Видання розповідає про видатного і самого загадкового українського філософа, мислителя, педагога – Григорія Сковороду. Існує більше 250 творів присвячених Г. Сковороді, в яких знайшли відображення близько 250 різних думок про нього. Саме про нього, як філософа, педагога і розповідає вам дана книга.

Для всіх, хто цікавиться українською літературою та філософією.

Шевчук В.О. Пізнаний і непізнаний сфінкс: Григорій Сковорода сучасними очима : розмисли / В. О. Шевчук. – Київ : Пульсари, 2008. – 528 с.

Книга розмислів про Г. Сковороду – є новим словом у сквородознавстві. Ви знайдете тут невідомі факти про життя і творчість філософа і зможете реально пізнати його моральне вчення про людину і світ. А також відкриєте для себе невідомі сторінки його педагогічної діяльності.

Для широкого загалу читачів.

Додаткова інформація на сайтах:

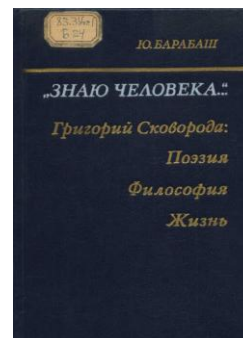
“Мандрівний філософ” Г. Сковорода [Електронний ресурс] : [сайт]. – Текст і графічні дані. – Б. м., 2015. – Режим доступу : <http://knau.kharkov.ua/mandrvniy-flosof-g-skovoroda.html#> (дата звернення : 7. 11. 2017). – Назва з екрана.

Сковорода Григорій Савич (1722- 1794), просвітитель-гуманіст, філософ, поет, педагог [Електронний ресурс] // Центральна бібліотека ім. Т. Г. Шевченка для дітей м. Києва : [сайт]. – Київ, 2016. – Режим доступу : <http://www.shevkyivlib.org.ua/derzhavni-zakupivli/430-vidatny-persony-grigoriy-skovoroda.html> (дата звернення : 7. 11. 2017). – Назва з екрана.

Григорій Сковорода – філософ, просвітитель, поет [Електронний ресурс] // Бібліотека школяра : [сайт]. – Б.м., 2016. – Режим доступу : <http://www.ukrtvory.com.ua/11tu365.html> (дата звернення: 7.11. 2017). – Назва з екрана.

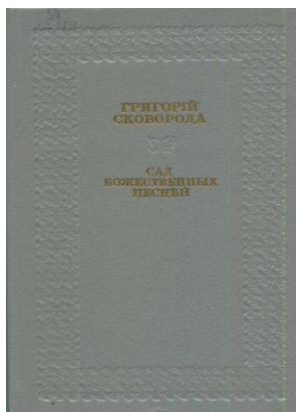
3. Поет громадського пафосу та мудрий байкар

Барабаш Ю. Я. “Знаю человека...” Григорий Сковорода : поэзия, философия, жизнь / Ю. Я. Барабаш. – Москва : Художественная литература, 1999. – 335 с.

Видання розповідає про поетичну творчість Г. Сковороди, що стала новим словом в українському письменстві завдяки ідейно-тематичному змісту, настрою, способу художнього вираження, формою. Це голос видатної особистості, живий голос душі, яка свої роздуми і почуття висловила в поетичній формі. У поезії Григорія Савовича відкрився цілий світ – світ внутрішньої боротьби, напружених пошуків та громадянського пафосу.

Для всіх, хто цікавиться поезією Г. Сковороди.

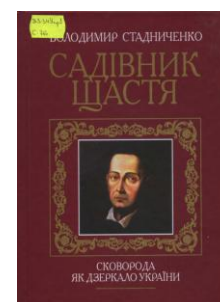

Сковорода Г. С. Сад божественных песней. Вірші, байки, діалоги, притч / Г. С. Сковорода. – Київ : Дніпро, 2001. – 319 с.

В книзі ви знайдете притчі, байки, оригінальні і перекладні поетичні твори. В цих творах Г. Сковорода проголошує ідеї демократизму і гуманізму, виступає проти тиранії, висловлює волелюбні помисли і сподівання простого народу, утверджує віру у світле майбутнє України.

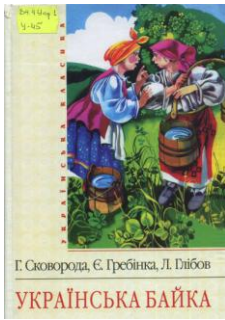
Для широкої читацької аудиторії.

Стадниченко В. Я. Садівник щастя. Сковорода як дзеркало України: нариси, спогади, поезії, світлини / В. Я. Стадниченко. – Київ : Криниця, 2012. – 496 с.

Автор книги виписав об'ємний образ Григорія Сковороди – видатного українського письменника, байкаря, мораліста. У виданні гармонічно поєднана сквородинівська наука про щастя людини, природженість її до праці на землі із глобальною вимогою сучасності – гармонійним розвитком суспільства. Рельєфний образ мислителя вдало доповнюють спогади людей, що обрали в житті стезю видатного поета.

Книга корисна для всіх, хто відчуває потребу приєднатися до сучасного сквородинівського руху і зробити свій внесок в духовний розвиток України.

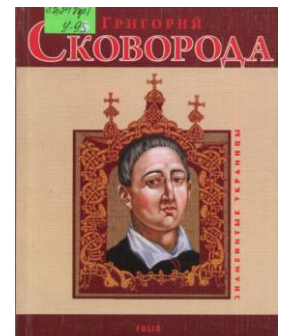
Українська байка / за ред. А. С. Ленчика. – Харків : Фоліо, 2007. – 137 с.

Українські байки у творчості Г. Сковороди овіяні народною мудрістю, і в алегоричних образах засуджують несправедливість судей, зажерливість та хабарництво чиновників, необмежену панську сваволлю, із співчуттям зображають безправне становище бідняків, їх мрії і надії на краще життя, вихваляють кмітливість та дотепну вдачу українського народу. Для всіх, хто цікавиться творчістю Г. С. Сковороди.

Ушкалов Л. Сковорода та інші: причинки до історії української літератури / Л. Ушкалов. – Київ : Факт, 2007. – 552 с.

Головним персонажем цього видання є великий поет, байкар і філософ Григорій Сковорода. Автор змалював те розмаїття сквородинівської проблематики, яке існує на сьогодні в літературі: філософське, філологічне, богословське, педагогічне. На початку книги поданий літературний портрет Григорія Савича, як головного осереддя української духовної історії та філософії.

Для широкої читацької аудиторії.

Додаткова інформація на сайтах :

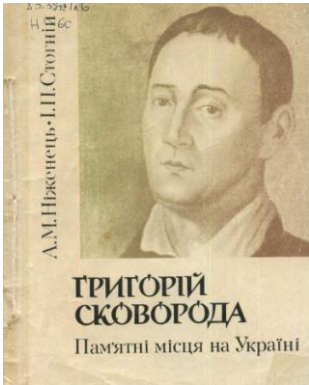
Васильєв Є. Сковорода-байкар – викривач суспільних недоліків [Електронний ресурс] // Бібліотека української літератури : [сайт]. – Б.м., 2017. –Режим доступу :

<http://www.ukrlib.com.ua/sochin/printout.php?id=56&bookid=22> (дата звернення: 7.11. 2017). – Назва з екрана.

Григорій Сковорода – перший український байкар [Електронний ресурс] // Архів якісних рефератів : [сайт]. – Б. м., 2015. – Режим доступу : http://5ka.at.ua/load/literatura/grigoriy_skovoroda_pershij_ukrajinskij_bajkar_referat/30-1-0-1455 (дата звернення : 7. 11. 2017). – Назва з екрана.

Сковорода-байкар – викривач суспільних недоліків [Електронний ресурс] // Шкільний портал : [сайт]. – Б.м., 2015. – Режим доступу : <http://schoolportal.com.ua/skovoroda-baykar-ve-vikrivatch-susplynih-nedolkv/> (дата звернення: 7.11. 2017). – Назва з екрана.

4. Літературна спадщина Г. Сковороди

Ніженець А. М. Григорій Сковорода. Пам'ятні місця на Україні / А. М. Ніженець. – Київ : Наукова думка, 2000. – 95 с.

У виданні ви знайдете пам'ятні місця перебування славетного сина українського народу Григорія Савича Сковороди пов'язані як з Україною, так і з різними містами Росії (Москвою, Белгородом, Воронежем та ін.), а також Австрією, Італією, Німеччиною, Польщею, Словаччиною та Угорщиною.

Сковорода увійшов в історію світової культури, як видатний філософ-гуманіст, письменник-демократ. Його ідеї стали надбанням прогресивної світової думки.

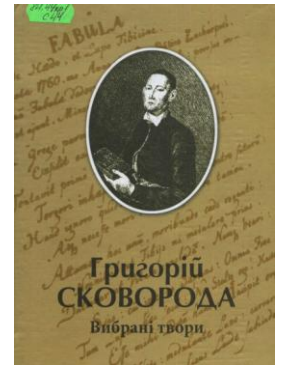
Для всіх, хто цікавиться спадщиною Г. С. Сковороди.

Сковорода Григорій. Вибрані твори / за ред. Л. Ушкалова. – Харків : Прапор, 2007. – 384 с.

У книзі є такі цикли "Сад божественних пісень", "Харківські байки", діалоги "Нарцис", "Розмова про стародавній світ", "Алфавіт миру", притчі "Вдячний Єродій", "Убогий Жайворонок" та інші.

Їх подано з автографами, найкращими списками й першодруками.

Для всіх, хто цікавиться творчістю великого Сковороди.

Сковорода Г. Творча спадщина : посібник для 9 класу / за ред. О. Д. Марченко. – Харків : Ранок, 2008. – 32 с.

У книзі ви знайдете біографічні відомості про письменника, тексти творів у відповідності до програми з української літератури, аналіз творчості Г. С. Сковороди, зразки учнівських творів.

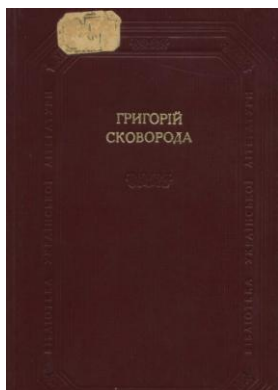
Посібник створено на допомогу учням 9 класу і вчителям української літератури у вивченні творчості Г. С. Сковороди.

Сковорода Григорій. Твори для старшого шкільного віку / за ред. В. О. Шевчука. – Київ : Веселка, 2006. – 271 с.

Дане зібрання творів висвітлює філософські й естетичні погляди видатного мислителя, педагога, мандрівного філософа і просвітителя. До книги ввійшли вірші, байки, найвиразніші фрагменти діалогів і

трактатів, притчі, листи, перекладені з латинської на сучасну українську мову. Григорій Сковорода зумів сказати своїм сучасникам своє чесне, виважене й мудре слово і це слово почули наступні покоління. Воно потрібне і нам з вами, бо ми також ідемо шляхом добра, любові і правди.

Григорій Сковорода. Пісні. Вірші. Байки. Діалоги. Прозові переклади. Листи / за ред. В. І. Шинкарука. – Київ : Наукова думка, 2003. – 542 с.

В даному виданні Г. С. Сковорода виступає як виразник ідей гуманізму та селянського просвітництва, різко засуджує хижацькі інтереси панівних класів, їх злочинність та аморальність, жорстокість і зажерливість, паразитизм і пихатість. У творах відбилися настрої трудового народу та неприйняття суспільних порядків, що несли ницість духу, занепад духовних цінностей. І сьогодні велична постать Сковорода, його життєве кредо, послідовність в обстоюванні своїх переконань та безкомпромісність є актуальними для всіх нас.

Сковорода Г. С. Буквар миру. Книга для сімейного читання / Г. С. Сковорода. – Харків : Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2015. – 320 с.

У виданні ви знайдете вибрані твори великого українського філософа, письменника й богослова Григорія Сковорода: байки, поезії, притчі, листи, переклади. Це книга для сімейного читання, тому що і дорослі, і діти знайдуть у цих простих, мудрих рядках свій сенс і розкриють для себе вхідні двері до доброго життя...

Книга ілюстрована старовинними гравюрами, що їх дуже любив сам Сковорода.

Спадщина Григорія Сковорода і сучасність: матеріали читань до 200-річчя з дня смерті Г. Сковорода 21-22 грудня 1994 року / за ред. В. Лахненко. – Львів : Видавництво “Світ”, 1996. – 190 с.

У збірнику висвітлені різні аспекти творчості Г. Сковорода, зокрема, його філософські погляди в контексті українського національного відродження та пробудження сердець народу до свідомого національного життя, а також дослідження його поетичної, художньої і музичної спадщини.

Запропоновані матеріали не тільки стануть у пригоді тим, кого цікавить історія української культури, духовності, а й спонукатимуть до

подальшого дослідження української ментальності та філософської спадщини Григорія Сковороди.

Додаткова інформація на сайтах :

Літературна спадщина Григорія Сковороди [Електронний ресурс] // Архів якісних рефератів : [сайт]. – Б.м., 2014. – Режим доступу : [http://ua-referat.com/Літературна спадщина Григорія Сковороди](http://ua-referat.com/Літературна_спадщина_Григорія_Сковороди) (дата звернення 7.11.2017). - Назва з екрана.

Літературна творчість Григорія Сковороди в українській та світовій гуманістиці ХХ століття [Електронний ресурс] // Медієвіст : [сайт]. – Б.м., 2013. – Режим доступу : http://www.medievist.org.ua/2013/07/blog-post_24.html (дата звернення 7. 11. 2017). – Назва з екрана.